

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de Catalunya

INFORME DE VALORACIÓ DEL SEGUIMENT DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Convocatòria 2011

Data: 12 de desembre de 2011

Generalitat
de Catalunya

SUMARI

1. Introducció.....	3
2. Titulacions Avaluades	4
3. Valoració del Seguiment de la Universitat	5
3.1 Informació pública sobre el desenvolupament operatiu de l'ensenyament.....	6
3.2 Informació pública sobre els indicadors de l'ensenyament	8
3.3 Anàlisi Valorativa de l'ensenyament i accions de millora	8
3.4 Idoneïtat del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat (SGIQ) per al seguiment de l'ensenyament.....	9

1. INTRODUCCIÓ

Segons recull el Reial decret 1393/2007, s'ha de fer un seguiment dels títols universitaris verificats i inscrits en el Registre fins al moment en què s'hagin de sotmetre a avaluació per obtenir o renovar la seva acreditació.

El seguiment dels ensenyaments oficials per AQU Catalunya es preveu en el document *Marc per a la verificació, el seguiment, la modificació i l'acreditació de titulacions oficials* (Marc VSMA), aprovat pel Consell de Direcció el 2 de juliol de 2010. En aquest context AQU Catalunya ha elaborat un procés de seguiment de les titulacions oficials que es descriu en la *Guia per al Seguiment de Titulacions Oficials de Graus i Màsters* (Guia d'avaluació) elaborada per AQU Catalunya.

Segons aquest procés, acabades les avaluacions per part de les Comissions Específiques d'Avaluació (CEA) dels IST seleccionats, AQU Catalunya elaborarà anualment un Informe de Valoració del Seguiment per a cada Universitat (IVSU) que reculli la visió global sobre el desenvolupament del procés de seguiment de les seves titulacions i també podrà proposar accions de millora per implementar a escala transversal.

El present informe se sustenta en l'anàlisi del model de seguiment de la Universitat Autònoma de Barcelona prenent en consideració les diferents fonts d'informació disponibles per al seguiment i, especialment, els IAST emesos per les CEA creades en el Marc VSMA.

2. TITULACIONS AVALUADES

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) ha presentat un total de 50 Informes de Seguiment de Titulació (IST) en la convocatòria 2011. La distribució del total d'IST presentats es correspon amb 23 i 27 IST, de grau i de màster respectivament.

Seguint el procediment i els criteris establerts en la Guia d'avaluació d'AQU Catalunya, s'ha seleccionat una mostra de 15 IST per a la seva avaluació. Els IST objecte d'avaluació es mostren en la taula 1.

Taula 1. Titulacions que han presentat l'IST i que han estat seleccionades per a ser avaluades en el marc del procés de seguiment d'AQU Catalunya segons el centre d'impartició de la docència

Centre que imparteix la titulació	IST avaluat
Facultat de Biociències	<ul style="list-style-type: none"> • Graduat o Graduada en Biotecnologia
Facultat de Ciències	<ul style="list-style-type: none"> • Graduat o Graduada en Física • Graduat o Graduada en Matemàtiques • Màster universitari en Ciència i Tecnologia de Materials • Màster universitari en Estudis Ambientals
Facultat de Ciències de l'Educació	<ul style="list-style-type: none"> • Graduat o Graduada en Pedagogia • Màster universitari en Formació de les Persones Adultes • Màster universitari en Formació del Professorat d'ESO i Batxillerat, Form. Professional i Ensenyament
Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia	<ul style="list-style-type: none"> • Graduat o Graduada en Sociologia • Màster universitari en Pensar i Governar les Societats Complexes
Facultat de Filosofia i Lletres	<ul style="list-style-type: none"> • Graduat o Graduada en Humanitats
Facultat de Psicologia	<ul style="list-style-type: none"> • Graduat o Graduada en Logopèdia • Màster universitari en Recerca en Psicologia Clínica • Màster universitari en Recerca en Psicologia de la Salut
Facultat de Traducció i Interpretació	<ul style="list-style-type: none"> • Màster universitari en Traducció, Interpretació i Estudis Interculturals

3. VALORACIÓ DEL SEGUIMENT DE LA UNIVERSITAT

La Universitat Autònoma de Barcelona presenta l'“Informe de Seguiment del curs acadèmic 2009-2010” elaborat pel vicerectorat de Política Acadèmica el 15 d'abril de 2011. Aquest informe consta d'un resum inicial i tres apartats: el procés de seguiment, taula d'indicadors i comparació amb altres universitats catalanes. Caldria indicar l'òrgan, si fos el cas, que l'ha aprovat. La UAB elabora dues versions d'aquest informe: una de completa i una altra de resumida per a AQU. Un cop iniciada l'avaluació AQU va demanar a la universitat la versió completa atès que la resumida no era adient per dur a terme una avaluació acurada del procés. En els successius processos de seguiment la UAB hauria d'aportar la versió completa.

En l'apartat corresponent al procés de seguiment s'expliquen els objectius del seguiment a la UAB i es descriu el procés i l'estructura dels informes de seguiment. Es valoren positivament els tres grans objectius del procés de seguiment a la UAB: facilitar l'anàlisi valorativa a les titulacions per a la presa de decisions, l'augment de la transparència i l'optimització dels recursos associats als sistemes de qualitat. Més enllà de la descripció del procés de seguiment (imprescindible, d'altra banda) és convenient que la universitat dugui a terme una reflexió raonada del desplegament del procés tot destacant els punts forts i febles que facilitin la seva revisió i millora. En aquest sentit, la reflexió sobre el procés de seguiment ha de venir acompanyada de la corresponent sobre la implantació del SGIQ i la seva idoneïtat per al seguiment. No se'n pot deslligar un de l'altre i, com es veurà més endavant, és un punt a millorar tant en els IST com en l'Informe de seguiment de la universitat (ISU).

En la taula d'indicadors la universitat presenta de forma agregada els indicadors que s'inclouen en els IST. Aquest punt facilita la comprovació de les valoracions que la UAB duu a terme en l'apartat resum, però no aporten informació nova a la que proporcionen els IST.

En el darrer punt de l'ISU, la UAB compara els indicadors de matrícula de nou ingrés i rendiment acadèmic de les seves titulacions amb la resta de titulacions idèntiques del sistema universitari català. Aquest punt és valorat molt positivament i es considera una bona pràctica. Aquesta taula comparativa hauria d'estar disponible per a les titulacions amb suficient antelació perquè la puguin incorporar en la seva reflexió, i s'encoratja a la UAB perquè amplii el nombre d'indicadors tot introduint, entre altres, l'abandonament, l'èxit, la graduació, etc.

Com s'ha comentat, l'ISU s'inicia amb un apartat resum. Més que resum, però, aquest apartat constitueix l'anàlisi valorativa que fa la institució de la situació de les seves titulacions. Es valora positivament i es recomana que li doni un nom més adequat al seu contingut i el situï com a capítol final després de la descripció del procés i de les taules d'indicadors. Les reflexions que es fan en aquest apartat van més enllà, en molts casos, dels problemes que les titulacions detecten, cosa que evidencia l'interès de la institució per la millora i l'encert en la seva visió de conjunt. S'anima a la UAB a seguir aprofundint en aquesta anàlisi de conjunt, estratègica per a la millora de la seva oferta formativa i l'assoliment dels objectius fixats.

De l'anàlisi es desprèn que el desenvolupament de les titulacions de grau és, en general, satisfactori tot i que és necessari emprendre accions per millorar en alguns graus el rendiment acadèmic, la coordinació o certs aspectes d'informació pública. En canvi, la situació dels màsters universitaris és més delicada. Els aspectes que necessiten accions immediates de

millora són: la matrícula (el 25% dels màsters amb IST tenen un nombre d'estudiants inferior a 15) i la informació pública. En el primer cas, la UAB podria considerar augmentar el grau d'agregació de les titulacions amb més problemes en estructures més comprensives. En el segon cas, com es veurà més endavant la UAB hauria de seguir l'estructura d'informació pública que ha establert per a les titulacions de grau i que es valora, en general, de forma positiva.

En l'apartat resum es presenten una sèrie de propostes de millora sobre el sistema de seguiment de les titulacions. Aquest fet es valora molt positivament. Ara bé, la UAB hauria de completar-les amb una planificació adient que contemplés, com a mínim, els responsables de dur-les a terme, la seva prioritat i els terminis per implantar-les. En general, es considera que tant l'anàlisi valorativa com les propostes de millora són encertades i estan ben encaminades. Es recomana, però, que en l'ISU la institució identifiqui aquelles titulacions que necessiten especial atenció i n'estableixi, si fos el cas, accions de millora específiques.

Es destaca com a una molt bona pràctica l'apartat 'La titulació en xifres' que apareix en la fitxa de les titulacions de grau. Aquest apartat suposa un salt qualitatiu molt important en la transparència. És necessari ampliar l'experiència a les titulacions de màster i incorporar progressivament la resta d'indicadors que formen part del Marc VSMA. En aquest sentit es recomana que s'ampliï la visió evolutiva dels indicadors i que es prengui en consideració en els IST.

De les titulacions avaluades, el títol de Graduat o Graduada en Humanitat necessita una atenció especial i es recomana a la UAB un seguiment més aprofundit. Per altra banda, l'anàlisi valorativa dels IST és un aspecte a millorar.

3.1 Informació pública sobre el desenvolupament operatiu de l'ensenyament

La Universitat Autònoma de Barcelona manté al seu web institucional dos espais diferenciats per als estudis de grau i de màster, accessibles directament des de la seva pàgina d'inici. En general, es valora positivament el grau d'agregació, accessibilitat i visibilitat de la informació. Ara bé, hi ha diferències significatives en la qualitat de la informació pública entre graus i màsters.

Pel que fa als graus, la UAB publica informació relacionada amb el desenvolupament operatiu dels ensenyaments en la secció 'estudis de grau'. En pràcticament tots els estudis avaluats, aquesta informació recull els aspectes mínims que es requereixen a la guia de seguiment: accés als estudis, matrícula, pla d'estudis, la planificació operativa del curs, les pràctiques externes i els programes de mobilitat.

No obstant això, hi ha diferents aspectes que s'haurien de millorar i que són comuns a totes les titulacions de grau. En primer lloc, en l'apartat "accés als estudis" la UAB podria incloure un enllaç a la pàgina web d'accés a la universitat de la Generalitat de Catalunya (accesnet). En segon lloc, seria convenient incloure informació sobre el perfil del professorat involucrat en la

docència de les titulacions. En últim lloc, a la majoria de graus falta desenvolupar la informació corresponent al Treball de Fi de Grau i de Pràctiques externes, atès que encara no s'ha desplegat l'últim curs d'aquestes titulacions. No obstant això, caldria oferir una informació més completa sobre aquestes dues matèries de forma que l'orientació als estudiants fos més efectiva.

Tot i que la informació s'ofereix en català, castellà i anglès, i està disponible i és visible per a tots els grups d'interès, s'hauria de vetllar per un major grau d'homogeneïtat entre la informació que s'ofereix en els diferents idiomes. Per exemple, en la major part dels graus les guies docents només s'ofereixen en català. En aquest sentit, és possible que la UAB hagi decidit publicar aquesta informació només en català però hauria d'informar convenientment d'aquest fet en els altres idiomes.

L'organització de la informació de les titulacions de grau garanteix que tots els grups d'interès tinguin un fàcil accés als aspectes rellevants del desenvolupament operatiu de l'ensenyament, ja que la informació està presentada de manera clara, llegible i agregada. En el moment de l'inici del curs acadèmic, la informació es trobava actualitzada convenientment.

Quant als màsters, la informació pública es troba repartida entre l'apartat general de la UAB 'Màsters i Postgraus' i una pàgina pròpia de cada màster. Tot i que la informació és visible per a tots els grups d'interès, i s'ofereixen els aspectes més rellevants del seu desenvolupament operatiu, l'estructura, l'organització i l'homogeneïtzació de la informació, són aspectes clarament a millorar. En aquest sentit, a la pàgina general de la UAB s'ofereix informació sobre els objectius i competències dels màsters, aspectes relacionats amb l'accés, l'admissió i la matrícula, el pla d'estudis i els horaris. La presència d'informació en aquests apartats és molt desigual entre els diferents títols avaluats i, en general, s'observa que la informació no està actualitzada convenientment. Aquest és el cas, per exemple, de les guies docents dels màsters universitaris en Estudis Ambientals, en Formació de Persones Adultes, i en Psicologia de la Salut. A l'igual que en el cas dels graus, caldria informar sobre el perfil acadèmic del professorat implicat en les titulacions.

En les webs pròpies dels màsters la informació és més completa, tot i que també s'han observat algunes mancances i, com ja s'ha comentat, manca d'homogeneïtat amb la pàgina general de la UAB i, fins i tot contradictòria, com en el cas del Màster Universitari en Recerca en Psicologia Clínica. En aquest sentit, la universitat podria prendre com a exemple la informació pública del Màster en Ciència Política que ha estat valorada positivament pel que fa al seu grau de completesa i estructura.

La UAB podria optar per una organització i estructura similars a l'adoptada per als graus tot evitant la dispersió i la manca d'actualització i homogeneïtzació de la informació entre les diferents pàgines web.

3.2 Informació pública sobre els indicadors de l'ensenyament

La institució publica els principals indicadors sobre el desenvolupament de les diferents titulacions de grau en l'apartat del web 'La titulació en xifres'. Això garanteix un fàcil accés als indicadors de l'ensenyament, ja que la informació es presenta de manera clara, gràfica i agregada. Aquest aspecte es va valorar molt positivament i es considera que és una bona pràctica. El desplegament dels indicadors és coherent amb l'any d'implantació de les titulacions avaluades i s'anima a la UAB que progressivament vagi introduint la resta d'indicadors que formen part del Marc VSMA, com ara aquells que tenen a veure amb el professorat, les metodologies docents, la satisfacció dels estudiants i la resta d'indicadors de resultats acadèmics, especialment els d'abandonament a primer curs. Tot i que encara aquestes titulacions no han graduat cap estudiant, la UAB podria considerar fer públics els indicadors més rellevants de la inserció laboral de les corresponents antigues titulacions universitàries.

La situació de la informació pública dels indicadors de les titulacions de màster és ben diferent: la institució no n'ofereix cap. La institució hauria d'oferir en la fitxa de la titulació els indicadors més rellevants d'acord amb el Marc VSMA d'AQU. En aquest sentit, els indicadors que com a mínim s'haurien d'haver fet públics són els d'accés i matrícula, característiques de l'alumnat, professorat, mètodes docents, resultats acadèmics i satisfacció.

En els informes de seguiment de cada un dels màsters sí s'aporten, però, algunes dades i indicadors (entrada i sortida). No obstant això, els indicadors que s'ofereixen són clarament insuficients per dur a terme un seguiment adequat.

La institució hauria d'iniciar les accions pertinents que assegurin una publicitat adequada dels principals indicadors de les titulacions de màster.

3.3 Anàlisi valorativa de l'ensenyament i accions de millora

Tots els informes de seguiment de les titulacions (IST) de la UAB tenen la mateixa estructura. L'anàlisi valorativa sobre el desenvolupament de les titulacions s'articula en 9 taules que contenen una sèrie d'ítems a valorar en una escala que contempla quatre nivells: satisfactori, suficient però s'ha de millorar, no satisfactori i altres valoracions. Per a cada una de les taules s'inclou una breu llista de mancances i aspectes a millorar. L'elaboració d'aquesta taula es considera una bona pràctica perquè fixa els ítems a valorar i permet, en conseqüència, una major homogeneïtat entre informes de seguiment de totes les titulacions de la UAB. Ara bé, en molts casos l'emplenament d'aquestes taules ha coartat una descripció i valoració de la situació més aprofundides, necessàries per dur a terme un seguiment més efectiu. En aquest sentit, tot i que l'anàlisi valorativa és un aspecte a millorar en tots els informes, caldria fer un major esforç en els graus en Biotecnologia i en Sociologia i en els màsters en Ciència i Tecnologia de Materials, en Estudis Ambientals, en Recerca en Psicologia Clínica i en Traducció, Interpretació i Estudis Interculturals.

Les valoracions que es fan, en general, consideren els indicadors que o bé són públics o bé s'aporten a l'informe. No obstant això, no en tots els casos s'ofereixen els indicadors associats.

Aquest és el cas de la ràtio professor/estudiant, mitjana d'estudiants per grup, perfil dels estudiants, perfil del professorat, etc. En aquest sentit, seria aconsellable que les titulacions expliquessin en cada ítem la situació en què es troben, els indicadors associats (si n'hi ha) i la valoració que en fan.

En general, es considera que les propostes de millora són coherents i ben encaminades, si bé, s'ha de fer un esforç per connectar-les totes amb l'anàlisi valorativa. En molts casos es fan propostes de millora que no responen a una problemàtica detectada prèviament i, al contrari, aspectes que es valoren com a problemàtics no compten després amb la seva corresponent proposta de millora. Es valora positivament la planificació de la implantació de les propostes de millora que es fa en tots els IST. En algun cas, però, cal fixar els terminis per dur-les a terme. Aquest és el cas dels graus en Biotecnologia, en Matemàtiques i dels màsters universitaris en Formació de Persones Adultes, en Traducció, Interpretació i Estudis Interculturals i en Ciència i Tecnologia de Materials. En els IST d'aquests dos últims no s'indiquen propostes de millora, tot i que és evident que se n'hi haurien d'introduir.

En tots els IST avaluats s'indica que les especificacions establertes en la memòria verificada (justificació del títol, objectius i competències) continuen vigents. No es reflexiona, però, si s'han assolit satisfactòriament. En propers informes de seguiment s'haurà de recollir si s'assoleixen les especificacions establertes en la memòria verificada (per exemple, reflexionar sobre si es podrà assolir el perfil de formació pretès, si es compleixen els compromisos de recursos de personal, si la planificació s'ajusta a la prevista o cal modificar-la, etc.).

3.4 Idoneïtat del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat (SGIQ) per al seguiment de l'ensenyament

La institució no descriu els agents implicats en el procés d'elaboració dels informes de seguiment de les titulacions (IST). Sí s'indica la persona coordinadora de cada titulació però no es pot inferir que hagi estat l'autora de l'informe. Això ha impedit valorar la idoneïtat d'aquestes persones o òrgans per dur-lo a terme, especialment pel que fa a la seva responsabilitat sobre les titulacions. La institució hauria d'incloure aquesta informació en els IST i acompanyar-la de la informació sobre la seva aprovació (òrgans i dates).

En l'IST es valora parcialment el sistema de garantia interna de la qualitat que es limita a la valoració de la disponibilitat de les dades, el funcionament de les comissions i els mecanismes de recollida de la satisfacció.

Tot i que la reflexió sobre aquests aspectes és necessària, no es valora, com a tal, el grau d'implementació del SGIQ i l'adequació dels processos implementats per al seguiment de les titulacions i la seva millora continua. La valoració que es fa en els IST avaluats dels mecanismes per detectar incidències importants en l'acompliment de l'activitat docent, els d'avaluació i els de recollida de la satisfacció fa pensar que el SGIQ està, com a molt, implantat parcialment.

Es recomana a la UAB que en els propers cursos reflexioni en l'informe de seguiment d'universitat (ISU) sobre el model de SGIQ establert, el seu desplegament en els diferents centres i sobre els processos de difusió i rendiment de comptes.